

Nieuwsbrief STAB OGR Updates - Nummer 16, 2014

Nummer 16, 2014

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

INHOUDSOPGAVE

Raad van State

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2014:2865](#) 30-07-2014

Nadeelcompensatie HOV Utrecht

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2014:2749](#) 23-07-2014

Planschade Overbetuwe

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2014:2618](#) 16-07-2014

Roerdalen/bestemmingsplan 'Buitengebied Roerdalen'

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2014:2613](#) 16-07-2014

Planschade Heerlen

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2014:2645](#) 16-07-2014

Planschade Waalwijk

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2014:2592](#) 16-07-2014

Nadeelcompensatie 'Ruimte voor de rivier'

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2014:2554](#) 09-07-2014

minister van Infrastructuur en Milieu/nadeelcompensatie

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2014:2512](#) 09-07-2014

Geldrop-Mierlo/planschade

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2014:2401](#) 02-07-2014

Deventer/planschade

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2014:2422](#) 02-07-2014

provincie Noord-Brabant/nadeelcompensatie

Annotatie

mr. D.S.P. Roelands-Fransen

Annotatie

Marieke Kaajan

Annotatie

Marieke Kaajan

Annotatie

Berthy van den Broek

Annotatie

Marieke Kaajan

ANNOTATIE

mr. D.S.P. Roelands-Fransen

1. De uitspraak ABRvS 9 juli 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2523 is om twee redenen een annotatie waard. In de eerste plaats zie je niet veel uitspraken waarbij de enige twee procespartijen, bestuursorganen zijn. In dit specifieke geval heeft het college van gedeputeerde staten (hierna: GS) van Groningen beroep aangetekend tegen een door de gemeenteraad van Winsum vastgesteld bestemmingsplan. Uit www.ruimtelijkeplannen.nl heb ik afgeleid dat tegen het ontwerpbestemmingsplan destijds drie zienswijzen zijn ingediend, waaronder een zienswijze door GS. Slechts het college van GS heeft aanleiding gezien om in beroep te gaan tegen het vastgestelde bestemmingsplan. Uiteraard had het college van GS er ook voor kunnen kiezen om in plaats van het aantekenen van beroep, een reactieve aanwijzing te geven ex artikel 3.8 lid 6 Wro in samenhang gelezen met artikel 4.2 lid 1 Wro. Een belangrijk verschil tussen het geven van een reactieve aanwijzing en het aantekenen van beroep vormt het gegeven dat als gevolg van een reactieve aanwijzing het bewuste onderdeel van het bestemmingsplan niet in werking treedt terwijl beroep geen schorsende werking heeft. Wellicht heeft het college van GS er in dit geval bewust voor gekozen om beroep aan te tekenen in plaats van een reactieve aanwijzing te geven. In Groningen heeft men minder goede ervaringen met het instrument van de reactieve aanwijzing (onder meer ABRvS 26 oktober 2011, 200909916/1, ABRvS 19 oktober 2011, 201004535/1, ABRvS 19 oktober 2011, 201007784/1 en ABRvS 19 oktober 2011, 2010052898/1). Gelijk aan de situatie die centraal stond in de uitspraak van ABRvS 28 augustus 2013, 201211695/1 is ook ten aanzien van het bestemmingsplan Feerwerd gekozen voor het indienen van beroep tegen een bestemmingsplan. Deze uitspraak bewijst dat de inzet van dit instrument effectief is: het beroep van het college van GS wordt gegrond verklaard en het plandeel waartegen het beroep was gericht wordt vernietigd.

2. Waar ging de discussie nu om? In de casus stond feitelijk de vraag centraal of de bestemming 'Wonen - voormalige boerderijen' al dan niet terecht was toegekend aan percelen die behoren tot het buitengebied zoals dat omschreven is in de Omgevingsverordening provincie Groningen 2009. Niet ter discussie stond dat de betreffende percelen op grond van het door de Omgevingsverordening vastgestelde Besluit begrenzing buitengebied in het buitengebied waren gelegen. De gemeente stelde zich alleen op het standpunt dat voornoemd

Besluit begrenzing buitengebied niet op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend was gemaakt en derhalve niet tegengeworpen kon worden. Om na te gaan of voornoemd Besluit begrenzing buitengebied op de juiste wijze bekend is gemaakt, analyseert de Afdeling bestuursrechtspraak het rechtskarakter van dit besluit. In de eerste plaats is daartoe relevant dat het Besluit begrenzing buitengebied een besluit betreft dat is vastgesteld krachtens een algemeen verbindend voorschrift, namelijk artikel 4.20 Omgevingsverordening. Het gaat daarbij om een besluit dat niet gelijk te stellen is aan het vaststellen van de verordening zelf. Vervolgens bepaalt de Afdeling dat het Besluit begrenzing buitengebied een concretisering naar plaats van het toepassingsbereik van de Omgevingsverordening betreft. Onder verwijzing naar een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 16 januari 2008 (200703288/1) overweegt de Afdeling dat een besluit waarin nader naar tijd, plaats of object de toepassing van een in een algemeen verbindend voorschrift besloten liggende norm wordt bepaald, zelf geen algemeen verbindend voorschrift is omdat het geen zelfstandige normstelling inhoudt. De Afdeling karakteriseert het Besluit begrenzing buitengebied daarom als concretiserend besluit van algemene strekking waartegen beroep openstaat.

3. Deze karakterisering als appellabel besluit van algemene strekking leidt ertoe dat sprake is van een besluit dat krachtens artikel 3:42 Awb bekend wordt gemaakt door middel van publicatie van de zakelijke inhoud in een van overheidswege uitgegeven blad of een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad. De provincie Groningen had het Besluit begrenzing buitengebied bekendgemaakt door publicatie in lokale huis-aan-huisbladen en had daarnaast het besluit aan alle gemeentebesturen toegezonden. Op basis daarvan was het besluit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekendgemaakt en dus in werking getreden. Omdat geen enkel gemeentebestuur rechtsmiddelen had aangewend, was het Besluit begrenzing buitengebied onherroepelijk dientengevolge waarvan het besluit terecht bij de toepassing van de regels in de Omgevingsverordening door GS werd gehanteerd.

4. Kortom, de hierboven beschreven analyse van het rechtskarakter van het Besluit begrenzing buitengebied was nodig om na te gaan of dit besluit op de juiste wijze bekend was gemaakt en daarmee terecht was betrokken bij de beoordeling of werd voldaan aan de Omgevingsverordening. Veel vaker komt in jurisprudentie de vraag voor of sprake is van een concretiserend besluit van algemene strekking in de context van een al dan niet appellabel besluit. In de literatuur wordt daarbij door sommigen vastgesteld dat concretiserende besluiten van algemene strekking doorgaans zeer marginaal door de bestuursrechter worden getoetst en daarmee voor de rechtzoekende niet erg veel voordelen bieden boven de exceptieve toets van een algemeen verbindend voorschrift. Sommigen pleiten daarom zelfs voor afschaffing van het concretiserend besluit van algemene strekking als bijzondere categorie van appellabele besluiten (zie de annotatie van A.T. Marseille bij ABRvS 16 januari

2013, AB 2013/89). Op zichzelf kan ik die analyse volgen waarbij een kanttekening wel op zijn plaats lijkt. In onderhavig geval zou het niet appellabel zijn geweest van het Besluit begrenzing buitengebied (vanwege het karakter van besluit van algemene strekking) ertoe hebben geleid dat de discussie over de juistheid van de begrenzing van het buitengebied aan de orde zou moeten komen in het kader van het beroep van GS tegen het bestemmingsplan dan wel in het kader van een te geven reactieve aanwijzing. Dat zou tot gevolg hebben dat de begrenzing zou worden getoetst in het kader van een concreet geval en niet in het kader van de vaststelling van een algemene beleidslijn. De Omgevingsverordening (en nadere concretisering daarvan) dient nu juist om op provinciaal niveau te borgen dat binnen alle gemeenten dezelfde algemene regels (van provinciaal belang) doorwerking vinden. In dat verband lijkt mij wenselijker om een Besluit begrenzing buitengebied als zelfstandig appellabel besluit in volle omvang te (kunnen) toetsen in plaats van een exceptieve toets per geval. Ik houd mij uiteraard graag aanbevolen voor andere visies!

RECHTSPRAAK

Nadeelcompensatie HOV Utrecht

Drempel normaal ondernemersrisico.

Casus

Appellant betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het hanteren van een drempel van 15 procent van de omzet op jaarbasis een rechtens aanvaardbare ondergrens is. Daartoe voert hij aan dat het hanteren van die drempel als maatstaf voor het bepalen van de omvang van het normale maatschappelijke risico onredelijk is, omdat daardoor geen rekening wordt gehouden met de specifieke omstandigheden van het geval.

Rechtsvraag

Is het hanteren van een drempel van 15 procent van de omzet op jaarbasis aanvaardbaar?

Uitspraak

In het besluit van 28 april 2009 heeft het college uiteengezet dat bij het verzoek om nadeelcompensatie over het jaar 1998 een drempel van 15 procent van de omzet op jaarbasis als het normale ondernemersrisico is toegepast, maar dat de toepassingsduur daarvan beperkt dient te blijven en tot twee achtereenvolgende jaren van overlast wordt gelimiteerd. Hoewel de overlast gedurende een jaar onderbroken is geweest, is het volgens het college niet redelijk om appellant over een periode van drie jaren met een drempel van 15 procent van de omzet op jaarbasis te confronteren. Bij het verzoek om nadeelcompensatie over het jaar 2001 is daarom een lagere drempel toegepast.

Dat, vanwege het normale ondernemersrisico, een drempel van 15 procent van de omzet op jaarbasis wordt gehanteerd, is op zichzelf niet in strijd met de Verordening of met het algemeen rechtsbeginsel van de gelijkheid voor de openbare lasten. In het geval van appellant is de toepassing van deze drempel bij het besluit op het verzoek om nadeelcompensatie over het jaar 2000 voldoende draagkrachtig gemotiveerd. Het college heeft rekening gehouden met de duur van de werkzaamheden aan de infrastructuur door bij het besluit op het verzoek om nadeelcompensatie over het jaar 2001 een lagere drempel te hanteren. In de uitspraak van de

Afdeling in het geschil over het jaar 1998 is overwogen dat appellant in dat jaar in de periode van 23 maart tot 25 april vanwege werkzaamheden in verband met de aanleg van de HOV-baan moeilijk bereikbaar is geweest en dat het berekende omzetverlies van gemiddeld 10 procent op jaarbasis niet als onevenredige schade kan worden aangemerkt. In het jaar 1999 hebben ter plaatse geen werkzaamheden in verband met de aanleg van de HOV-baan plaatsgevonden. In de loop van het jaar 2000 is verdergegaan met de werkzaamheden ten behoeve van de verandering van de rijbaan in de Nobelstraat. Voorts is bij dit soort werkzaamheden een ondernemersrisico van toepassing, indien de betreffende ondernemer, voor de bereikbaarheid van het bedrijfspand in de binnenstad van Utrecht, van de infrastructuur afhankelijk is. Daaraan is immers inherent dat, naast het profiteren van de infrastructuur, soms ook nadeel wordt ondervonden door de uitvoering van werkzaamheden. Appellant heeft niet aannemelijk gemaakt dat zijn geval zich zodanig onderscheidt van dat van andere ondernemers langs het tracé van de HOV-baan, dat differentiatie naar branche, waarbij onder meer de kostenstructuur en de verhouding tussen kosten en omzet aan de orde komt, op zijn plaats is en dat het hanteren van een drempel van 15 procent van de omzet op jaarbasis onredelijk is. In het verleden is bij andere ondernemers langs het tracé van de HOV-baan, nadat zij om nadeelcompensatie hadden verzocht, die drempel eveneens toegepast. Ten slotte is niet aannemelijk gemaakt dat de omzetsdaling in het geval van appellant tot ernstige liquiditeitsproblemen in het jaar 2000 heeft geleid.

Onder deze omstandigheden bestaat geen grond voor het oordeel dat het hanteren van een drempel van 15 procent van de omzet op jaarbasis voor het jaar 2000 in dit geval niet aanvaardbaar is.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 30-07-2014

ECLI: ECLI:NL:RVS:2014:2865

Zaaknummer: 201310602/1/A2

Wetsartikelen: Verordening Schadecompensatieregeling Aanleg HOV-baan

RECHTSPRAAK

Planschade Overbetuwe

Voorzienbaarheid ondanks indicatief karakter streekplan.

Casus

Appellant betoogt dat de rechtbank niet heeft onderkend dat het college ten onrechte op grond van de inhoud van het streekplan Midden-Gelderland zich op het standpunt heeft gesteld dat de schade ten gevolge van het besluit van 17 februari 2004 voorzienbaar was. Hij voert daartoe aan dat hij niet had hoeven te verwachten dat op een korte afstand van zijn perceel een betonproductiebedrijf zou worden gerealiseerd, nu volgens de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering' een afstand van 300 meter tussen een betonfabriek en woningbouw in acht dient te worden genomen.

Rechtsvraag

Is er sprake van voorzienbaarheid?

Uitspraak

Anders dan appellant betoogt is de inhoud van het ten tijde van de aankoop vastgestelde streekplan van betekenis bij het antwoord op de vraag of een planologische ontwikkeling is te voorzien. Op grond van de WRO, zoals deze destijds luidde, moest het streekplan na de vaststelling ter inzage worden gelegd bij de gemeentesecretarie. Bij het vaststellen van planologische besluiten moest rekening worden gehouden met het streekplan. Op grond hiervan wordt vastgesteld dat het streekplan concrete beleidsvoornemens als bovenbedoeld kan bevatten. Dat het streekplan een indicatief karakter had, betekent niet dat reeds om die reden de daarin vervatte beleidsvoornemens onvoldoende concreet zijn. Of de in het streekplan beschreven ontwikkelingen voldoende concreet zijn moet worden beoordeeld aan de hand van de inhoud ervan.

Op de kaart van het streekplan Midden-Gelderland is met een vierkant de plaats aangeduid waar de uitbreiding van het op dat moment bestaande bedrijventerrein De Aam kon plaatsvinden. Blijkens het in het advies van Langhout van 21 januari 2013 gevoegde deel van de

streekplankaart en de daarbij behorende legenda is ongeveer 25 hectare uitbreiding van het bedrijventerrein geprojecteerd. In de tekst van het streekplan, zoals geciteerd in het advies, is, voor zover hier van belang, vermeld dat dit terrein kon uitgroeien met ongeveer 20 hectare, als de vestigingsmogelijkheden op het bestaande terrein zijn uitgeput en dat dit terrein geschikt is voor bedrijven die minder goed bij de grotere woongebieden kunnen worden gesitueerd. Gelet hierop heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat het college deze ontwikkeling zodanig concreet mocht achten dat appellant ten tijde van de aankoop van zijn perceel kon voorzien dat het ten noorden daarvan gelegen perceel langs de spoorlijn Arnhem-Nijmegen op termijn een bedrijfsbestemming zou kunnen krijgen. Dat het streekplan een indicatief karakter had is niet van belang, aangezien dit de planologische ontwikkeling niet minder voorzienbaar maakt. Evenmin is van belang dat het vierkant op de plankaart niet is getekend op het perceel waarop het schadeveroorzakende besluit betrekking heeft, nu daarmee niet is beoogd de exacte grenzen van de voorziene uitbreiding aan te geven. Anders dan appellant aanvoert, behoeft het college in de omstandigheid dat het schadeveroorzakende besluit bedrijvigheid mogelijk maakt die minder passend wordt geacht in een woonomgeving geen aanleiding te zien om deze ontwikkeling niet voorzienbaar te achten. In het streekplan is uitdrukkelijk vermeld dat de uitbreidingslocatie is gekozen vanwege de mogelijkheden voor vestiging van bedrijven die minder goed bij grote woongebieden kunnen worden gesitueerd.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 23-07-2014

ECLI: ECLI:NL:RVS:2014:2749

Zaaknummer: 201310280/1/A2

Wetsartikelen: 49 WRO, 6.1 Wro, 6.2 Wro en 6.3 Wro

RECHTSPRAAK

Nadeelcompensatie ‘Ruimte voor de rivier’

Normaal ondernemingsrisico maatregelen ‘Ruimte voor de rivier’.

Casus

In de tussenuitspraak heeft de Afdeling overwogen dat de behartiging van waterstaatsdoeleinden als een normale maatschappelijke ontwikkeling in het algemeen belang dient te worden beschouwd. De vennootschappen dienden derhalve rekening te houden met beperkingen die daaruit voortvloeiden ten aanzien van te ontwikkelen industriële activiteiten op de locatie IJzendoorn. Inherent aan een buitendijks, in het winterbed van een rivier gelegen locatie is ook dat tot op zekere hoogte rekening dient te worden gehouden met wijziging van beleidsinzichten ten aanzien van het bieden van bescherming tegen hoogwater en de mogelijkheid van een stringenter beleid ten aanzien van het gebruik van een winterbed.

In de tussenuitspraak is voorts overwogen dat de minister zich ten onrechte op het standpunt heeft gesteld dat het optreden van schade als gevolg van de beleidslijn ‘Ruimte voor de rivier’ (de Beleidslijn) volledig inherent is aan de bedrijfsactiviteiten van de vennootschappen en de op de locatie rustende dubbelbestemming waterstaatsdoeleinden en derhalve geheel binnen het normale ondernemersrisico van de vennootschappen valt.

Rechtsvraag

In hoeverre behoort de schade als gevolg van de Beleidslijn ‘Ruimte voor de rivier’ tot het normale ondernemersrisico van de vennootschappen?

Uitspraak

Dat voorafgaande aan de inwerkingtreding van de Beleidslijn rekening moest worden gehouden met een wijziging van beleidsinzichten die met zich kon brengen dat 3 ha van de gronden afgegraven zouden moeten worden, kan niet geacht worden binnen het normale verwachtingspatroon van de vennootschappen te liggen. Dat geldt ook voor het hiermee samenhangende verlies aan uitgeefbare gronden. Het vervallen van de mogelijkheid voor niet-riviergebonden bedrijvigheid was evenmin te verwachten. Daarvan gaat volgens het advies

echter geen waardedrukkend effect uit omdat de gronden juist hun hoogste waarde ontleen aan de mogelijkheid van riviergebonden bedrijvigheid. De kosten voor verdere ophoging van de gronden komen niet voor vergoeding in aanmerking, omdat deze kosten inherent zijn aan de locatie van de gronden. De gronden zijn in de jaren zestig van de twintigste eeuw opgehoogd tot toenmalig dijkniveau en het ligt in de rede dat in de loop van de tijd verdere voorzieningen getroffen zouden moeten worden. Het is een feit van algemene bekendheid dat dijken met enige regelmaat versterkt en verhoogd moeten worden teneinde de vereiste veiligheid van het achterland te waarborgen.

De slotsom van het advies is dat het verlies van 3 ha nog bouwrijp te maken bedrijventerrein niet tot het voor de vennootschappen geldende ondernemersrisico kan worden gerekend. De mogelijkheid dat nieuwe beleidsinzichten zouden kunnen nopen tot het treffen van voorzieningen of het ophogen van het overige gebied en de daarmee samenhangende lasten, rekent de commissie wel tot het ondernemersrisico. Dit betekent dat het verlies van 3 ha nog niet geheel bouwrijpe grond (€ 1.500.000), de kosten voor het afgraven van deze gronden (€ 315.000) en de kosten van afwerking van het overblijvende terrein (€ 220.000) voor vergoeding in aanmerking komen, waarop de restwaarde van het 3 ha afgegraven terrein (€ 60.000) in mindering moet worden gebracht. Dit leidt tot een toe te kennen vergoeding van € 1.975.000.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 16-07-2014

ECLI: ECLI:NL:RVS:2014:2592

Zaaknummer: 201111025/1/A2

Wetsartikelen: Beleidslijn 'Ruimte voor de rivier'

ANNOTATIE

Marieke Kaajan

1. Uitspraken over beheerplannen die op grond van de Nbw worden vastgesteld, zijn schaars. Alleen al om die reden is deze uitspraak het vermelden waard. Het biedt ook een goede gelegenheid om de systematiek van beheerplannen en de (beperkte) mogelijkheden om deze plannen in beroep bij de ABRvS ter discussie te stellen, te beschrijven. Deze uitspraak is de eerste uitspraak waarin artikel 39 lid 2 Nbw wordt toegepast en nader wordt uitgelegd. Dit artikel – waarin een beperking van de beroepsmogelijkheden tegen een beheerplan is opgenomen – geldt sinds 31 maart 2010 (met de inwerkingtreding van de Crisis- en herstelwet).
2. Op grond van artikel 19a respectievelijk 19b Nbw stellen GS c.q. de verantwoordelijke minister(s) voor ieder natuurgebied dat (formeel) is aangewezen als Natura 2000-gebied, binnen drie jaar na deze aanwijzing een beheerplan vast. Voor lang niet alle Natura 2000-gebieden wordt deze termijn gehaald. In het beheerplan worden – logischerwijs – de noodzakelijke maatregelen beschreven waarmee een gunstige bijdrage aan de instandhoudingsdoelstelling van het Natura 2000-gebied wordt geleverd, in combinatie met het resultaat dat gedurende de beheerplanperiode (die maximaal zes jaar is) zou moeten worden behaald. Het beheerplan heeft zo primair de functie om kwaliteit van het Natura 2000-gebied waarop het plan betrekking heeft, te verbeteren. Het beheerplan kan daarnaast ook handelingen en projecten beschrijven waarvan op voorhand vaststaat dat deze het bereiken van de instandhoudingsdoelstelling van een Natura 2000-gebied niet in gevaar brengen (artikel 19a lid 1 Nbw). Desgewenst kan het beheerplan dan ook de voorwaarden en beperkingen waaronder deze handelingen en projecten kunnen worden verricht, beschrijven. Als het projecten betreft die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, kunnen deze projecten alleen in het beheerplan worden opgenomen als een passende beoordeling is verricht (artikel 19a lid 10 Nbw). Los van het feit dat uitvoering van een beheerplan zal moeten leiden tot een verbetering van de kwaliteit van een Natura 2000-gebied, kan een beheerplan zo ook een functie hebben bij de vraag of voor een bepaald project of andere handeling een vergunning op grond van artikel 19d lid 1 Nbw vereist is. Vergunningvrij zijn immers die handelingen en

projecten die overeenkomstig een beheerplan worden verricht (artikel 19d lid 2 Nbw).

3. Het beheerplan kan op die manier invulling geven aan twee verplichtingen uit de Habitatrichtlijn. Ten eerste de verplichting uit artikel 6 lid 2 Habitatrichtlijn om alle passende maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen, voor zover die factoren, gelet op de doelstellingen van deze richtlijn een significant effect zouden kunnen hebben. Ten tweede kan het beheerplan invulling geven aan de verplichting uit artikel 6 lid 3 en 4 Habitatrichtlijn om voorafgaand aan de toestemmingverlening voor projecten (en plannen) met mogelijk significant negatieve gevolgen een passende beoordeling te verrichten. De eerste verplichting betreft in eerste instantie een meer beleidsmatige verplichting van lidstaten, de tweede verplichting ziet op een rechtstreekse werkende verdragsbepaling. Gelet op dit verschil in karakter van beide verplichtingen, is het ook niet zo opmerkelijk dat er een verschil in de beroepsmogelijkheden tegen de diverse onderdelen van een beheerplan bestaat. Op grond van artikel 39 lid 2 Nbw kan slechts beroep worden ingesteld tegen dat onderdeel van het beheerplan dat de 'beschrijvingen van handelingen die het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen, en de daarbij in voorkomend geval aangegeven voorwaarden en beperkingen' omvat. Kort gezegd: de projecten en andere handelingen die niet kunnen worden aangemerkt als beheermaatregelen, en waarvoor het beheerplan als het ware de vergunningplicht van artikel 19d lid 1 Nbw vervangt. Onderdelen van het beheerplan die de beschrijving bevatten van het beleid ten aanzien van het beheer van een Natura 2000-gebied en de daarbij horende maatregelen, zijn niet voor beroep vatbaar.

4. Dat is ook in lijn met de interpretatie van het karakter van de verplichtingen uit artikel 6 lid 2 Habitatrichtlijn door de rechter. Ik verwijs in dit verband naar de uitspraak van de Rechtbank Den Haag van 5 juni 2013 (ECLI:NL:RBDHA:2013:CA2166), waarin de rechtbank – onder andere – overweegt dat het de Staat vrijstaat om te bepalen welke maatregelen hij kiest ter uitvoering van artikel 6 lid 2 Habitatrichtlijn. Deze lijn doortrekkend verbaast het niet – en is het mijns inziens ook verdedigbaar – dat in de Nbw is bepaald dat tegen de keuze en beschrijving van de beheermaatregelen in een beheerplan geen beroep kan worden ingesteld. Dat er, los van de inhoud van een beheerplan, een verplichting voor de Staat bestaat om een gunstige staat van instandhouding van Natura 2000-gebieden te bereiken, betekent mijns inziens niet automatisch dat tegen alle onderdelen van een beheerplan beroep zou moeten openstaan, juist vanwege de genoemde keuzevrijheid van de Staat. Als gevaar ontstaat voor de gunstige staat van instandhouding, kan de Staat verplicht worden aanvullende maatregelen te treffen, zoals ook de Rechtbank Den Haag in de uitspraak van 5 juni 2013 overwoog. Die verplichting staat los van de inhoud van het beheerplan (immers, ook buiten het beheerplan

om kunnen maatregelen ter bescherming van Natura 2000-gebieden worden getroffen), zodat ook hierin geen reden is gelegen om beroep tegen het beheerplan op dit punt open te stellen.

5. De beperking van de beroepsmogelijkheden tegen het beheerplan leidt er in deze procedure toe dat het beroep van appellante niet slaagt. Dit beroep was gericht tegen het gedeelte van het beheerplan waarin was beschreven welke instandhoudingsmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van een specifiek habitatype. Gelet op de beperking van de beroepsmogelijkheden in artikel 39 lid 2 Nbw, concludeert de ABRvS terecht dat geen beroep kan worden ingesteld tegen het deel van het beheerplan waarin de instandhoudingsmaatregelen zijn beschreven. De consequentie hiervan is dat de ABRvS onbevoegd is om van het beroep kennis te nemen. Voor appellante resteert dan slechts nog de gang naar de civiele rechter, waarbij de kansen op succes zullen worden bepaald door de grenzen die, onder andere, door de Rechtbank Den Haag in de uitspraak van 3 juni 2013 zijn gegeven.

ANNOTATIE

Marieke Kaajan

1. Onderhavige uitspraak is interessant vanwege het voorschrift dat aan de Nbw-vergunning was verbonden op grond waarvan deze vergunning van rechtswege zou vervallen voor die onderdelen van de inrichting die niet of niet volledig binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van de vergunning, zijn voltooid en in werking zijn gebracht. Een voorschrift dat overeenkomt met artikel 8.18 lid 1 sub a Wm (oud) zoals we dat kenden vóór inwerkingtreding van de Wabo. GS hadden dit voorschrift in de vergunning opgenomen zodat, indien binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van de vergunning, geen gebruik zou worden gemaakt van deze vergunning, de vergunde stikstofdepositieruimte weer beschikbaar zou komen voor andere initiatiefnemers. Op zichzelf een begrijpelijke gedachte. Gelet op de gevoeligheid van veel Natura 2000-gebieden voor stikstof, met als gevolg dat het vergunnen van activiteiten met stikstofdepositie tot gevolg in de praktijk niet eenvoudig is, ligt het voor de hand dat GS ongebruikte stikstofdepositieruimte weer ter beschikking aan iemand anders willen stellen.

2. Dat de ABRvS concludeert dat GS dit doel niet kunnen bereiken, is echter ook niet erg opmerkelijk, om meerdere redenen. Het belangrijkste argument is dat de intrekings- en wijzigingsgronden limitatief zijn opgenomen in artikel 43 lid 2 Nbw en dat het van rechtswege vervallen van een Nbw-vergunning geen wettelijke basis kent. Artikel 43 lid 2 Nbw bepaalt in welke gevallen een vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd. Kort gezegd kan dat indien (i) gehandeld wordt in strijd met de vergunning, (ii) de gegevens op grond waarvan de vergunning is verleend zodanig onjuist of onvolledig zijn dat een andere beslissing zou zijn genomen als de juiste gegevens bekend waren geweest op het moment dat de vergunning werd verleend, (iii) de vergunning in strijd met wettelijke voorschriften is verleend of (iv) de omstandigheden sinds het tijdstip waarop de vergunning is verleend zodanig zijn gewijzigd, dat de vergunning, als die nu zou worden verleend, niet of onder andere voorwaarden zou zijn verleend. Met deze uitputtende regeling wordt de generieke bepaling van artikel 43 lid 1 Nbw als het ware ingevuld. In dat artikel is bepaald dat aan een vergunning voorschriften kunnen worden verbonden en dat een vergunning onder beperkingen kan worden verleend. Met deze uitspraak wordt, voor de eerste keer, duidelijk dat de generieke bepaling van het eerste lid voor wat betreft de intrekings- en wijzigingsgronden wordt ingeperkt door het tweede lid van

artikel 43 Nbw.

3. Een ander terecht argument om het opgenomen voorschrift niet te accepteren is mijns inziens dat het voorschrift als zodanig onduidelijk is. Het begrip 'inrichting' is immers een begrip dat we kennen uit de milieuwetgeving. Een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu wordt verleend voor een inrichting. In dat geval is duidelijk waarop de vergunning betrekking heeft en wanneer delen van de inrichting niet zijn voltooid en in werking zijn gebracht. Een Nbw-vergunning wordt verleend voor een project en kan daarmee meer omvatten dan een inrichting. Immers, onderdelen van het project kunnen ook zijn de vervoersbewegingen van en naar een bepaalde inrichting/activiteit, het tijdstip waarop bepaalde werkzaamheden worden verricht, et cetera. Nu – althans, dat blijkt niet uit de uitspraak – het begrip 'inrichting' in de Nbw-vergunning kennelijk niet nader was gedefinieerd, is het voorschrift ook als zodanig onduidelijk.

4. Appellante stelde het voorschrift ook nog ter discussie onder aanvoering van het argument dat tegen een intrekkingbesluit op grond van artikel 43 lid 2 Nbw rechtsbescherming open zou staan en dat deze mogelijkheid tegen het van rechtswege vervallen van de vergunning conform het opgenomen voorschrift, niet openstaat. De ABRvS komt aan dit argument niet toe, maar op zichzelf lijkt me dit ook een valide argument. Weliswaar kan bij het verlenen van de vergunning tegen het voorschrift zelf worden opgekomen, maar indien het voorschrift vervolgens wordt geaccepteerd volstaat de loutere vaststelling dat de inrichting niet geheel of gedeeltelijk is voltooid en in werking is gebracht voor het van rechtswege vervallen van de vergunning. De constatering dat de vergunning van rechtswege is vervallen zou dan moeten worden aangemerkt als een bestuurlijk rechtsoordeel, waartegen niet eenvoudig bestuursrechtelijke rechtsmiddelen kunnen worden angewend. Juist daar waar de Nbw kennelijk voorziet in een apart besluit bij intrekking of wijziging van een verleende Nbw-vergunning, zou ook daarin een reden kunnen worden gevonden om het betwiste voorschrift niet in de vergunning op te nemen.

5. Stonden GS dan wellicht andere middelen ter beschikking om hetzelfde doel te bereiken? Het voordeel dat het opgenomen voorschrift had, is juist gelegen in het feit dat de vergunning van rechtswege zou vervallen. Iedere andere optie zou leiden tot een nieuw besluit, waartegen rechtsmiddelen mogelijk zijn. Zo hadden GS mogelijk in de vergunning wel kunnen bepalen dat concreet beschreven onderdelen van het project (of het totale project) binnen een bepaalde termijn zouden moeten zijn voltooid en in werking gebracht, maar ook in dat geval hadden GS vervolgens een handhavingsbesluit moeten nemen indien aan dit voorschrift niet zou zijn voldaan. Daarbij is het nog maar de vraag of de strekking van dit handhavingsbesluit dan zou kunnen zijn geweest dat de vergunning zou worden ingetrokken. Intrekking van een vergunning als handhavinginstrument moet immers wel proportioneel zijn. Betwijfeld kan

worden of dan bijvoorbeeld niet eerst een last onder dwangsom zou moeten worden opgelegd om de vergunninghouder alsnog de kans te geven om aan het voorschrift te voldoen. Waarschijnlijk wel.

6. Mogelijk hadden GS ook een van de intrekingsgronden van artikel 43 lid 2 Nbw kunnen toepassen. Zo zou wellicht gesteld kunnen worden dat de vergunning op basis van onjuiste/onvolledige gegevens was verleend (artikel 43 lid 2 sub b Nbw) of dat de omstandigheden sinds de vergunningverlening zodanig waren gewijzigd, dat de vergunning niet meer onder dezelfde voorwaarden zou zijn verleend (artikel 43 lid 2 sub d Nbw). Met name de intrekingsgrond onder b zou GS eventueel kunnen helpen. De stelling zou dan moeten zijn dat de vergunning niet verleend zou zijn als ten tijde van vergunningverlening duidelijk was geweest dat het project binnen drie jaar (of welke termijn dan ook) zou zijn gerealiseerd. Ik betwijfel ten zeerste of dit argument kans van slagen heeft. De intrekingsgrond onder d lijkt niet goed toepasbaar. Er moet dan immers een ecologische argumentatie aan het toepassen van deze intrekingsgrond ten grondslag liggen. De stelling zou dan kunnen zijn dat de situatie in het betrokken Natura 2000-gebied zodanig is gewijzigd, dat de vergunning niet meer zou kunnen worden verleend. Ook dit argument lijkt niet veel kans van slagen te hebben. Zeker niet, indien de achterliggende reden om tot intrekking te komen is gelegen in het feit dat daarmee weer stikstofdepositieruimte beschikbaar komt voor anderen! Alle instrumenten die de Nbw verder biedt – bijvoorbeeld de aanschrijvingsbevoegdheid van artikel 19c Nbw dan wel de specifiek op stikstof toegesneden regeling van artikel 19ke Nbw – kunnen in beginsel slechts worden toegepast indien maatregelen nodig zijn om verslechtering van de kwaliteit van de (voor stikstof gevoelige) habitats in een Natura 2000-gebied te voorkomen. Het intrekken van een vergunning om de daarmee vrijkomende depositieruimte ter beschikking te kunnen stellen aan een ander kan hieronder evenmin geschaard worden.

7. Het voorgaande overziende, is het dan ook niet eens zo vreemd dat GS hadden gekozen voor het voorschrift dat in deze uitspraak ter discussie stond. Hoewel de uitleg van de ABRvS past binnen de systematiek van de Nbw, kan het wel betreurd worden dat de Nbw kennelijk geen middel bevat dat op voorhand effectief is om te voorkomen dat ‘natuurruimte’ ten onrechte geclaimd blijft door partijen die niet van plan lijken te zijn deze ruimte op korte termijn te benutten.

ANNOTATIE

Berthy van den Broek

1. De uitspraak van 2 april 2014 is het vervolg op de eerder in het *StabJurisprudentietijdschrift* gepubliceerde tussenuitspraak ABRvS 2 oktober 2013, *StAB* 2014, nr. 14-25. Het betreft een verzoek om planschadevergoeding in verband met nieuwe woningbouw ter uitbreiding van de kern Meerkerk. In de voornoemde tussenuitspraak benadrukte de Afdeling het onderscheid tussen het criterium van de risicoaanvaarding en het criterium van het normale maatschappelijke risico.
2. Naar aanleiding van de tussenuitspraak van 2 oktober 2013 is een nader advies opgesteld door de deskundige. Hoewel de planologische ontwikkeling omvangrijk is en niet slechts tot een beperkte waardevermindering heeft geleid, oordeelt de deskundige dat de planologische ontwikkeling ten tijde van de inwerkingtreding van het schadeveroorzakende bestemmingsplan (de peildatum) gedeeltelijk in de lijn der verwachtingen lag, zodat er sprake is van een verhoogd maatschappelijk risico. Het advies luidt dat een deel van de schade, bestaande uit 3 procent van de waarde van de woning voor rekening van appellant wordt gelaten.
3. De uitspraken van 2 april 2014 en 4 juni 2014 bieden enkele handvaten voor de beoordeling van het normale maatschappelijke risico.
4. Allereerst blijkt uit de uitspraak van 2 april 2014 (althans het wordt niet weersproken) dat als peildatum voor de beoordeling of een planologische ontwikkeling in de lijn der verwachtingen ligt, kan worden gehanteerd de datum van inwerkingtreding van het schadeveroorzakende besluit (i.c. het bestemmingsplan). Dat is dus een andere peildatum dan de peildatum voor de voorzienbaarheid in het kader van de actieve risicoaanvaarding, die volgens vaste jurisprudentie is bepaald op de datum van de koopovereenkomst.
5. Ten tweede wordt door de Afdeling overwogen, dat *voor zover* wordt geadviseerd dat een planologische ontwikkeling (gedeeltelijk) in de lijn der verwachtingen ligt en er om die reden een verhoogd forfait wordt toegepast, dit (verhoogde forfait) geldt voor *alle* ruimtelijke gevolgen van deze planologische ontwikkeling: een differentiatie naar schadefactoren is niet

noodzakelijk. Dat neemt echter niet weg, dat in een bepaalde situatie *kan* worden geoordeeld dat de planologische ontwikkeling weliswaar in beginsel in de lijn der verwachtingen ligt, maar dat de nadelige gevolgen van deze planologische ontwikkeling uitstijgen boven het normaal maatschappelijke risico. Immers, bij de beoordeling van de vraag of de schade onder het normale maatschappelijke risico valt, komt mede gewicht toe aan de aard en omvang van de nadelige gevolgen (zie o.a. ABRvS 5 september 2012, AB 2013/79). Wanneer de nadelige gevolgen – gelet op de aard en omvang – onevenredig zijn, kan de schade uitstijgen boven het normale maatschappelijke risico (zie ABRvS 4 juni 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2009).

6. Ten derde wordt nogmaals bevestigd, dat een keuze kan worden gemaakt tussen een drempel of een kortingspercentage, indien op grond van artikel 6.2 lid 1 Wro wordt geoordeeld dat sprake is van een planologische ontwikkeling die slechts gedeeltelijk in de lijn der verwachtingen lag, en dus gedeeltelijk uitstijgt boven het normale maatschappelijke risico. In de uitspraak van 2 april 2014 werd een ‘verhoogd forfait’ van 3 procent van de waarde toegepast, maar eerder werd door de Afdeling aanvaard dat een waardevermindering van 3,7 procent binnen het normale maatschappelijke risico kan vallen (ABRvS 10 juli 2013, ECLI:NL:RVS:2013:201). Uit de jurisprudentie blijkt, dat bij de toepassing van artikel 6.2 Wro primair aan de hand van de omstandigheden van het geval moet worden beoordeeld in hoeverre een planologische ontwikkeling kan worden beschouwd als een normale maatschappelijke ontwikkeling die in de lijn der verwachtingen ligt, en dat pas daarna, als blijkt dat de planologische ontwikkeling niet of niet geheel in de lijn der verwachtingen lag, moet worden beoordeeld welk deel van de schade voor rekening van de aanvrager behoort te blijven (zie o.a. ABRvS 5 september 2012, AB 2013/79). Daarbij geldt het minimumforfait van artikel 6.2 lid 2 Wro overigens als ondergrens: schade die niet uitstijgt boven het minimumforfait van 2 procent van de waarde valt in ieder geval binnen het normale maatschappelijke risico.

7. Wanneer de schade (gedeeltelijk) uitstijgt boven het normale maatschappelijke risico, kan ook gekozen worden voor de hantering van een kortingspercentage in plaats van een verhoogd forfait (zie bijvoorbeeld ABRvS 4 juni 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2009; ABRvS 26 februari 2014, ECLI:NL:RVS:2014:598; ABRvS 9 oktober 2013, ECLI:NL:RVS:2013:1438 en ABRvS 15 mei 2013, ECLI:NL:RVS:2013:CA0153). In de jurisprudentie komen verschillende kortingspercentages voor, van 15 procent tot 75 procent, waarbij geldt dat een kortingspercentage goed moet worden onderbouwd. De Afdeling geeft in casu geen inhoudelijk oordeel over de keuze voor het forfait of de korting, maar oordeelt slechts dat het college door het advies te volgen haar besluit toereikend heeft gemotiveerd. Daaruit leid ik af, dat een bestuursorgaan de keuze heeft tussen de hantering van een verhoogd forfait of een kortingspercentage, waarbij deze keuze, maar ook de hoogte van het forfait of de korting goed moeten worden onderbouwd.

ANNOTATIE

Marieke Kaajan

1. Dit is weer een interessante Nbw-uitspraak. De uitspraak laat zien dat de vergunningplicht uit artikel 19d lid 1 Nbw in de praktijk nog steeds niet altijd goed begrepen wordt. GS namen het standpunt in dat weliswaar een Nbw-vergunning vereist was omdat significant negatieve effecten niet konden worden uitgesloten, maar stelden tegelijkertijd ook dat geen passende beoordeling hoefde te worden verricht. Dit standpunt kan alleen gevolgd worden als de activiteit die zou worden verricht, moet worden aangemerkt als ‘andere handeling’ in de zin van artikel 19d lid 1 Nbw. Immers, op grond van artikel 19d lid 1 Nbw in combinatie met artikel 19f lid 1 Nbw is voor ieder project met mogelijk significant negatieve gevolgen een Nbw-vergunning vereist, waarbij deze vergunning alleen kan worden verleend op basis van een passende beoordeling. Als sprake is van een andere handeling met mogelijk significant negatieve gevolgen is ook een Nbw-vergunning noodzakelijk. Een passende beoordeling hoeft dan niet te worden verricht; de vergunning wordt met toepassing van de belangenafweging die artikel 19e Nbw vereist, verleend.

2. Nu GS in deze procedure stelden dat weliswaar een Nbw-vergunning noodzakelijk was, maar een passende beoordeling niet, hebben zij daarmee wellicht bedoeld dat de aangevraagde activiteit als andere handeling zou kunnen worden aangemerkt. Dit komt in de uitspraak niet aan de orde. Er wordt – impliciet – van uitgegaan dat sprake is van een project. Dat lijkt ook wel terecht. De Nbw-vergunning is verleend voor elektrovisserie op aal in delen van het Natura 2000-gebied Zwarte Meer. Bij deze vismethode wordt met behulp van een aggregaat elektriciteit opgewekt om vissen te verdoven. De aal waarop wordt gevisst, wordt met een schepnet opgevisst. Bekend is inmiddels dat de ABRvS (en met haar het Hof van Justitie van de EU) een ruime interpretatie geeft aan het begrip ‘project’. Het moet gaan om een fysieke ingreep in natuurlijk milieu of landschap, waaronder de uitvoering van werkzaamheden of de totstandbrenging van andere installaties of werken (ABRvS 27 december 2012, nr. 201111811/1/A4). Vaak is duidelijk dat sprake is van een fysieke ingreep doordat er iets gebouwd of geplaatst wordt, of bijvoorbeeld een weg wordt aangelegd. Hier vertaalt de fysieke ingreep zich in het vissen zelf, waardoor deze uit het Natura 2000-gebied worden weggenomen. Kortom, een project waarvoor alleen vergunning kan worden verleend

indien ook een passende beoordeling is verricht.

3. Het verbaast toch wel dat er zich nog steeds procedures voordoen waarin een onjuiste interpretatie wordt gegeven van de toch elementaire onderdelen van de Nbw. Al sinds 1 februari 2009 is de wet zodanig gewijzigd dat de zogeheten ‘verslechterings- en verstoringstoets’ voor projecten en andere handelingen met (alleen) mogelijk negatieve gevolgen uit de wet is verdwenen. Voordien kon nog het standpunt worden ingenomen dat voor een project weliswaar een Nbw-vergunning was vereist, maar dat een passende beoordeling niet noodzakelijk was. Maar overigens gold toen ook al dat als dit project mogelijk significant negatieve gevolgen had, een passende beoordeling moest worden verricht. Verbazingwekkend is het toch wel dat het op dit punt nu nog misgaat.

4. Uit de uitspraak blijkt dat tijdens de zitting nog een poging is gedaan om te stellen dat alle ecologische gegevens die waren benut bij de vergunning, gezamenlijk als passende beoordeling konden worden aangemerkt. Indien deze stelling inhoudelijk juist was, had deze nog wel kans van slagen gehad. Immers, de ABRvS heeft al eerder gesteld dat het voor de vraag of iets als een passende beoordeling kan worden aangemerkt, niet relevant is of de desbetreffende ecologische documentatie ook de naam ‘passende beoordeling’ heeft gekregen. Van belang is slechts of de relevante onderzoeken gezamenlijk kunnen worden aangemerkt als een passende beoordeling, zoals de ABRvS ook nu bevestigt in r.o. 4.2. Daarvan is sprake als alle mogelijke effecten van de vergunde activiteit zijn gezien, zodat ook verzekerd kan worden dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast.

5. Helaas voor de initiatiefnemer (en GS) concludeert de ABRvS dat het uitgevoerde onderzoek niet volledig is. Mogelijke effecten van de verstoring van broedende vogels waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen, door de geluidbelasting (door het gebruik van het aggregaat) waren niet onderzocht, noch door GS beoordeeld. En dat terwijl in het deskundigenbericht was geconcludeerd dat negatieve effecten door dit geluid niet op voorhand konden worden uitgesloten. De ABRvS beschouwt deze ‘negatieve effecten’ kennelijk, zonder nadere toelichting, als ‘significant negatieve effecten’ – want alleen in die situatie dienen de effecten passend beoordeeld te worden. Eindconclusie is dan ook dat er van een (volledige) passende beoordeling geen sprake was, zodat de Nbw-vergunning niet verleend had mogen worden. De beslissing op bezwaar wordt vernietigd, de (overblijvende) primaire vergunning wordt geschorst. Het is jammer dat de ABRvS – ook vanuit het oogpunt van efficiency – geen tussenuitspraak doet en GS in de gelegenheid stelt het ontbrekende deel van de passende beoordeling aan te vullen. Ik zie niet in dat dit niet mogelijk was – en het had de procedure waarschijnlijk sneller definitief beëindigd.

RECHTSPRAAK

Planschade Waalwijk

Toezegging voldoende voor anderszins verzekerd.

Casus

Het college heeft aan het besluit van 22 maart 2013 ten grondslag gelegd dat appellant weliswaar in een planologisch nadeliger situatie is komen te verkeren als gevolg van de inwerkingtreding van het bestemmingsplan 'Centrumgebied Waalwijk', maar dat dit plan komt te vervallen als het bestemmingsplan 'Herziening centrumgebied Waalwijk' in werking treedt. Het nadeel wordt door laatstgenoemd plan grotendeels weggenomen. De resterende schade komt niet uit boven het in artikel 6.2 lid 2 Wro genoemde forfait, zodat appellant geen aanspraak op een tegemoetkoming heeft. Ingeval het bestemmingsplan 'Herziening centrumgebied Waalwijk' niet in werking treedt, zal het college appellant alsnog een tegemoetkoming van € 39.500, vermeerderd met wettelijke rente vanaf de datum van indiening van het verzoek tot de datum van uitbetaling, betalen.

Rechtsvraag

Is de planschade anderszins verzekerd?

Uitspraak

Nu het college bij het besluit van 22 maart 2013 aan appellant ondubbelzinnig heeft toegezegd dat het hem, ingeval het bestemmingsplan 'Herziening centrumgebied Waalwijk' niet in werking zou treden – wat ten tijde van evengenoemd besluit nog mogelijk was – een bedrag van € 39.500 ter zake van door hem als gevolg van de inwerkingtreding van het bestemmingsplan 'Centrumgebied Waalwijk' geleden planschade zou toekennen, moet worden geoordeeld dat de tegemoetkoming in de planschade, als bedoeld in artikel 6.1 lid 1 Wro, met voldoende zekerheid vaststond.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 16-07-2014

ECLI: ECLI:NL:RVS:2014:2645

Zaaknummer: 201309494/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro en 6.2 Wro

RECHTSPRAAK

Planschade Heerlen

Planschade niet volledig anderszins verzekerd door onteigening.

Casus

Appellant betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de vergoeding van de planschade volledig anderszins is verzekerd door onteigening, omdat de hoogte van de schadeloosstelling in het kader van de onteigening nog niet vaststaat.

Rechtsvraag

Is met onteigening de planschade anderszins verzekerd?

Uitspraak

Voorts was ten tijde van het besluit van 8 juni 2012 nog geen onherroepelijke beslissing genomen over de – hoogte van de – in het kader van de onteigening te betalen schadeloosstelling, zodat niet was verzekerd dat de door appellant gevraagde vergoeding van planschade, mede gelet op artikel 40e en 41 van de Onteigeningswet, in de schadeloosstelling is vervat. Bovendien wordt bij het bepalen van de schadeloosstelling niet dezelfde peildatum gehanteerd als bij het vaststellen van een tegemoetkoming in planschade. Derhalve valt niet uit te sluiten dat de planschadevergoedingsprocedure ten opzichte van de onteigeningsprocedure aanvullend betekenis kan hebben, zodat het college, door in het besluit van 8 juni 2012 het advies van de SAOZ over te nemen, onvoldoende draagkrachtig heeft gemotiveerd dat de tegemoetkoming in planschade volledig anderszins is verzekerd door onteigening. De rechtbank heeft dat niet onderkend.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 16-07-2014

ECLI: ECLI:NL:RVS:2014:2613

Zaaknummer: 201306990/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro, 40e Onteigeningswet en 40 Onteigeningswet

RECHTSPRAAK

Geldrop-Mierlo/planschade

Voor voorzienbaarheid is van belang het tijdstip dat koper de koopovereenkomst heeft getekend.

Casus

Verzoeker is eigenaar van het perceel [locatie] te Geldrop dat als gevolg van het bestemmingsplan 'Rielse Park' in waarde is gedaald. Verzoeker heeft de koopovereenkomst voor het perceel op 26 augustus 2005 ondertekend. De koopovereenkomst is in september 2005 gesloten met de ondertekening door de verkopende partij. Het voorontwerpbestemmingsplan 'Rielse Park' heeft vanaf 31 augustus 2005 ter inzage heeft gelegen.

Rechtsvraag

In geschil is of deze waardedaling voor verzoeker voorzienbaar was en deze om die reden door het college voor zijn rekening kon worden gelaten.

Uitspraak

Verzoeker heeft de koopovereenkomst van het perceel op 26 augustus 2005 en derhalve voordat het voorontwerpbestemmingsplan 'Rielse Park' ter inzage is gelegd, getekend. Verzoeker kon derhalve op het moment dat hij akkoord ging met de koopprijs van het perceel geen rekening houden met de voor het perceel nadelige planologische ontwikkeling. De rechtbank heeft dan ook terecht geoordeeld dat verzoeker de voorzienbaarheid van deze ontwikkeling niet kan worden tegengeworpen. Daaraan doet niet af dat verzoekerop grond van artikel 7:2, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek de mogelijkheid van ontbinding had en dat de koopovereenkomst eerst bindend was nadat ook de verkoper had getekend.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 09-07-2014

ECLI: ECLI:NL:RVS:2014:2512

Zaaknummer: 201308742/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro en 6.3 Wro

RECHTSPRAAK

minister van Infrastructuur en Milieu/nadeelcompensatie

Voorzienbaarheid permanente en tijdelijke schade.

Casus

Appellant drijft sinds 17 maart 2008 de onderneming C1000 aan de Molenkrite 171 te Sneek. Hij stelt door de ombouw van de kruising bij de Molenkrite schade te hebben geleden, omdat de bereikbaarheid van de supermarkt tijdens en na de werkzaamheden is verminderd.

De minister heeft het verzoek om schadevergoeding afgewezen, omdat de ombouw van de rijksweg 7 tot autoweg ten tijde van de overname van de supermarkt voorzienbaar was, zodat hij wordt geacht het risico dat de tijdelijke en structurele bereikbaarheid van de supermarkt zou veranderen, te hebben aanvaard.

Rechtsvraag

Was zowel tijdelijke als permanente schade voorzienbaar?

Uitspraak

Wat betreft de voorzienbaarheid van permanente schade is het criterium of er voor een redelijk denkende en handelende ondernemer aanleiding bestond om ten tijde van de investeringsbeslissing rekening te houden met de kans dat de situatie ter plaatse in voor hem ongunstige zin zou veranderen. In het verlengde hiervan dient bij tijdelijke hinder de vraag te worden beantwoord of er voor een redelijk denkend en handelend ondernemer aanleiding bestond om rekening te houden met de kans dat de bereikbaarheid ten gevolge van uitvoeringshandelingen in negatieve zin zou worden gewijzigd.

Het tracébesluit is op 26 oktober 2004 bekendgemaakt. In ieder geval moest vanaf dat moment rekening worden gehouden met omvangrijke wegwerkzaamheden. Vanaf die datum bestond er voldoende zekerheid en was het voldoende kenbaar dat realisering van het project in het vooruitzicht lag. Appellant heeft op 17 maart 2008 de supermarkt als franchisenemer overgenomen. Op dat moment moest appellant als redelijk denkend en handelend ondernemer rekening houden met de kans dat de bereikbaarheid van zijn onderneming

gedurende de werkzaamheden in een voor hem ongunstige zin zou veranderen.

De rechtbank heeft derhalve met juistheid overwogen dat de minister zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat voor appellant op 17 maart 2008 tijdelijke hinder als gevolg van uitvoeringswerkzaamheden in de directe nabijheid van de supermarkt, zodanig voorzienbaar was dat hij geacht moeten worden het risico hiervan te hebben aanvaard. Dat geen volledige zekerheid bestond wanneer en hoe de werkzaamheden met betrekking tot het viaduct zouden plaatsvinden en dat dit pas na het tracébesluit bekend is gemaakt, maakt het voorgaande niet anders. Voor voorzienbaarheid van tijdelijke hinder is een nauwkeurige uitwerking van de toekomstige invulling van de werkzaamheden niet vereist. Daarbij komt dat op het moment van investeren geen exacte planning van de werkzaamheden vaststond, waarvan later ten nadele van appellant is afgeweken

Ten tijde van de overname van de supermarkt waren de komende werkzaamheden aan de rijksweg bekend en was evenzeer bekend dat de ongelijkvloerse kruising in de Westhemstraat/Molenkrite zou komen te vervallen en dat daarvoor in de plaats een viaduct zou komen. Het viaduct is primair bestemd voor autoverkeer en niet voor fietsers. Daarbij komt dat de omstandigheid dat op dat moment van investering de steile helling van het viaduct niet bekend was, onvoldoende is voor het oordeel dat de minister hem geen voorzienbaarheid mocht tegenwerpen. Anders dan appellant betoogt, is voor het aannemen van risicoaanvaarding niet vereist dat verwezenlijking van de schadeveroorzakende overheidsmaatregel volledig en onherroepelijk vaststaat. Evenmin is vereist dat de schadeveroorzakende maatregel tot in details is uitgewerkt of dat de omvang van de nadelige gevolgen geheel nauwkeurig kan worden bepaald. Beslissend is of op het moment van investering de mogelijkheid van de schadeveroorzakende overheidsmaatregel zodanig kenbaar was, dat een redelijk denkende en handelende ondernemer bij de beslissing tot investering daarmee rekening moest houden.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 09-07-2014

ECLI: ECLI:NL:RVS:2014:2554

Zaaknummer: 201311321/1/A2

Wetsartikelen: 2 Regeling nadeelcompensatie Verkeer en Waterstaat

RECHTSPRAAK

Deventer/planschade

Voor de voorzienbaarheid is niet vereist dat het bewustzijn van het risico daadwerkelijk bij appellante aanwezig was.

Casus

Appellanti is door de inwerkingtreding van het nieuwe bestemmingsplan in een nadeliger positie komen te verkeren en heeft diensgevolge schade geleden. In geschil is of de schade ten laste van de erven dient te blijven op de grond dat appellante, door de onder het oude bestemmingsplan nog bestaande bouwmogelijkheid niet te benutten, het risico dat deze zou kunnen vervallen heeft aanvaard.

De erven betogen dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het appellante, gelet op het voorontwerp van het nieuwe bestemmingsplan, duidelijk kon zijn dat de onder het oude bestemmingsplan bestaande bouwmogelijkheid zou komen te vervallen. Daartoe wijzen zij onder meer op de gevorderde leeftijd van appellante ten tijde van de terinzagelegging van het voorontwerp.

Rechtsvraag

Kan appellante geen voorzienbaarheid worden tegengeworpen vanwege haar gevorderde leeftijd?

Uitspraak

Anders dan de erven kennelijk menen, is, gelet op de jurisprudentie van de Afdeling (onder meer uitspraak van 27 juli 2011 in zaak nr. 201011354/1/H2), niet vereist dat het bewustzijn van het risico daadwerkelijk bij appellante aanwezig was. Daar komt bij dat, zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, haar gevorderde leeftijd ten tijde van de terinzagelegging van het voorontwerp op zichzelf niets zegt over haar geestsgesteldheid en mogelijkheden om de planologische ontwikkelingen te volgen. Zo zij al verminderd in staat zou zijn geweest om de planologische ontwikkelingen te volgen, had het op haar weg gelegen haar belangen op dit gebied door een derde te laten behartigen, zoals de rechtbank evenzeer terecht heeft

overwogen.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 02-07-2014

ECLI: ECLI:NL:RVS:2014:2401

Zaaknummer: 201308010/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro en 6.3 Wro

RECHTSPRAAK

provincie Noord-Brabant/nadeelcompensatie

Omzetderving bepaald aan de hand van omzet in euro's, niet in liters.

Casus

Appelante exploiteert een tankstation nabij de N617 te Schijndel. Zij stelt schade te hebben geleden als gevolg van de reconstructie van de provinciale weg N617. Appelante betoogt in hoger beroep dat ten onrechte niet de omzet behaald in de periode van wegwerkzaamheden is vergeleken met de gegenereerde omzetten in dezelfde perioden van voorafgaande kalenderjaren. Ten onrechte is voor de afzet van motorbrandstoffen uitgegaan van de geldwaarde ervan en niet van volume in liters, omdat geen rekening is gehouden met de invloed van ontwikkelingen, zoals de prijsontwikkeling van ruwe olie op de wereldmarkt, waarop zij geen invloed kan uitoefenen, aldus appellante

Rechtsvraag

Moet voor het bepalen van de omzetderving uitgegaan worden van de omzet in liters of de omzet in euro's?

Uitspraak

Anders dan appelante betoogt, is er geen grond voor het oordeel dat in het advies niet mocht worden uitgegaan van de berekening van de normomzet aan de hand van de gerealiseerde omzetten in 2009 en 2010. Voor de bepaling van de normomzet wordt in de regel een referentieperiode vastgesteld die bij voorkeur bestaat uit een aantal jaren voorafgaande aan de schadepriode. De adviescommissie was niet gehouden het geleden nadeel alleen over kwartalen te berekenen en mocht uitgaan van een gemiddelde jaaromzet teneinde de gederfde omzet en de daaruit voortvloeiende schade te berekenen. Evenmin diende de adviescommissie uit te gaan voor de berekening van het nadeel van de omzetten in liters verkochte brandstof en de brutomarge per liter in plaats van de omzetten in euro's. Dat de inkoopwaarde van de omzet afhankelijk is van omstandigheden als fluctuerende olieprijsen op de wereldmarkt staat los van de schadeveroorzakende werkzaamheden en pleit daarnaast voor de keuze van een referentieperiode over meerdere jaren, omdat daarin de goede en

kwade kansen worden verdisconteerd.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 02-07-2014

ECLI: ECLI:NL:RVS:2014:2422

Zaaknummer: 201309760/1/A2

RECHTSPRAAK

Roerdalen/bestemmingsplan 'Buitengebied Roerdalen'

Huisvesten werknemers. Afwijkingsbevoegdheid.

Als gevolg van de toepassing van de afwijkingsbevoegdheden voor de huisvesting van werknemers kan in het plangebied, dat een agrarisch karakter heeft, de huisvesting van een groot aantal werknemers mogelijk worden gemaakt. Deze huisvesting kan voor een lange periode mogelijk worden gemaakt, nu tijdelijke huisvesting voor maximaal zeven maanden per jaar kan worden toegestaan en aan de structurele huisvesting van werknemers geen maximumtermijn is verbonden. Indien in de afwijkingsbevoegdheden een maximum van 40 werknemers per bouwvlak was opgenomen zou deze situatie niet wezenlijk anders zijn. Gelet hierop is de Afdeling van oordeel dat niet kan worden gezegd dat door toepassing van deze afwijkingsbevoegdheden op ondergeschikte onderdelen van het plan kan worden afgeweken.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 16-07-2014

ECLI: ECLI:NL:RVS:2014:2618

Zaaknummer: 201307530/1/R1

Wetsartikelen: 3.6 lid 1 aanhef en onder c Wro